

Literatuuronderzoek:

effecten van inclusief onderwijs

Inclusief onderwijs is [meer dan alleen een internationale verplichting](#) die volgt uit het VN-Mensenrechtenverdrag Handicap en het VN-Kinderrechtenverdrag. Onderzoek toont aan dat inclusief onderwijs meerdere positieve effecten heeft voor zowel leerlingen met een beperking als leerlingen zonder beperking. In dit literatuuronderzoek worden de drie belangrijkste positieve effecten van inclusief onderwijs uiteengezet.

BETERE SOCIALE ONTWIKKELING

Uit onderzoek blijkt dat inclusief onderwijs in vergelijking met gesegregeerd onderwijs (het in stand houden van twee aparte systemen van regulier en speciaal onderwijs) beter is voor de sociale ontwikkeling van kinderen met een beperking.¹ Er blijkt meer interactie te zijn tussen de leerlingen. Leerlingen met een beperking hebben grotere vriendenkringen op een inclusieve school. Hun sociale netwerk is tevens breder, omdat hun vriendenkring diverser is. Kinderen in het speciaal onderwijs zijn vaker bevriend met kinderen die ook een beperking hebben. Daarnaast is het moeilijker voor hen om vriendschappen buiten school te onderhouden, omdat vrienden op school vaak niet in de buurt wonen en er door de lange reistijd naar school weinig tijd en energie overblijft.²

POSITIEVE INVLOED OP SOCIALE ACCEPTATIE

Inclusie in het onderwijs heeft een positief effect op sociale acceptatie van leerlingen met een beperking door scholieren in het regulier onderwijs.³ Dit heeft tevens een

Defence for Children

Kinderrechtenorganisatie Defence for Children maakt zich sterk voor inclusief onderwijs. Onderwijs waarbij alle kinderen, ongeacht hun afkomst, geloof, geaardheid of beperking, samen kunnen leren, werken en spelen in hun eigen buurt. Het recht op inclusief onderwijs is vastgelegd in het VN-Mensenrechtenverdrag Handicap (IVRPH) en het VN-Kinderrechtenverdrag (IVRK).

Onze inzet voor inclusief onderwijs wordt mogelijk gemaakt door de Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind.

www.defenceforchildren.nl | www.nsgk.nl

¹ Buckley, S. J., Bird, G., & Sacks, B. (2006). Evidence that we can change the profile from a study of inclusive education. *Down Syndrome Research and Practice*, 9(3), 51-53.

Fisher, M., & Meyer, L. H. (2002). Development and social competence after two years for students enrolled in inclusive and self-contained educational programs. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*, 27, 165-174.

² Boezaard, G., Haltsma, M., & Nieuwenhuis, D. (2018). *School en vriendschappen: Heeft het schooltype invloed op het sociale leven van de leerling met een beperking of aandoening?*. Salend, S., & Duhaney, L. (2007). Inclusion: Yesterday, today, and tomorrow. In J. McLeskey (Ed.), *Reflections on Inclusion: Classic articles that shaped our thinking* (pp. 125-159). Arlington, VA: CEC.

³ Freeman, S., & Alkin, M. (2000). Academic and social attainments of children with mental retardation in general education and special education settings. *Remedial and Special Education*, 21(1), 3-18.

Hart voor Kinderrechten

positieve invloed op de mate van acceptatie van mensen met een beperking in de gehele maatschappij. Een specifieke studie laat zien dat leerlingen in een inclusieve klas meer acceptatie ontwikkelen voor mensen met een beperking, zowel op school als daarbuiten. Door inclusief onderwijs worden leerlingen voorbereid op een inclusieve samenleving.⁴

HOGERE ONDERWIJSRESULTATEN

Naast de positieve invloed op sociale ontwikkeling en sociale acceptatie heeft inclusief onderwijs ook een positieve invloed op onderwijsresultaten. Er worden in veel gevallen hogere onderwijsresultaten behaald in inclusieve klassen in vergelijking met gesegregeerde klassen.⁵ Zo laat onderzoek zien dat studenten met en zonder beperking in een inclusieve klas betere resultaten boeken op het gebied van geheugencapaciteit, hogere denkniveaus vertonen, zich verbaal en schriftelijk uitgebreider kunnen uitdrukken en effectiever maatregelen kunnen nemen.⁶ Onderzoek toont aan dat leerlingen zonder beperking over het algemeen óók beter presteren in een inclusieve klas.⁷ Dit positieve effect wordt veroorzaakt doordat er meer rekening gehouden wordt met individuele behoeftes in de klas en er hiervoor specifieke lesmethoden en schoolbrede strategieën toegepast worden.⁸

HET DOEL VAN ONDERWIJS

Onderwijs dient de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en bereid hen voor op deelname aan de maatschappij. De in dit literatuuronderzoek benoemde onderzoeksresultaten tonen aan dat dit beter lukt in een inclusieve onderwijsomgeving in vergelijking met een gesegregeerde onderwijsomgeving. Door de positievere invloed op de sociale ontwikkeling en de onderwijsresultaten van kinderen stimuleert inclusief onderwijs in grotere mate de persoonlijke groei. Dit geldt niet alleen voor kinderen met een beperking. Ook klasgenoten zonder beperking hebben baat bij een inclusieve onderwijspraktijk. Zowel de leerlingen met als de leerlingen zonder beperking zijn beter voorbereid op deelname aan de maatschappij; een maatschappij waarin zij moeten samenleven en werken met mensen met verschillende afkomsten, geloven, gaardheden en beperkingen.

Platform In1school

Op het platform In1school wordt het laatste nieuws rondom inclusief onderwijs, onderzoeken hierover en inspirerende voorbeelden verzameld. Ook worden hier concrete handvaten gegeven voor het zetten van stappen richting inclusief onderwijs.

Kijk snel op www.in1school.nl

Contact

Defence for Children
Jessica van der Plas
T 071 5160980
E: j.vanderplas@defenceforchildren.nl

⁴ Balboni, G., & Pedrabissi, L. (2000). Attitudes of Italian teachers and parents toward school inclusion of students with mental retardation: The role of experience. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 148-159.

Schuman, H. (2010). *Inclusief Onderwijs – Dilemma's en uitdagingen*. Antwerpen: Garant.

⁵ Cole, C. M., Waldron, N., & Majd, M. (2004). Academic progress of students across inclusive and traditional settings. *Mental Retardation*, 42, 136-144.

McDonnell, J., Thorson, N., Disher, S., Mathot-Buckner, C., Mendel, J., & Ray, L. (2003). The achievement of students with developmental disabilities and their peers without disabilities in inclusive settings: An exploratory study. *Education and Treatment of Children*, 26, 224-236.

⁶ Mastropieri, M. A., Scruggs, T. E., & Mantzicopoulos, P. (1998). 'A place where living things affect and depend on each other': Qualitative and quantitative outcomes associated with inclusive science teaching. *Science Education*, 82, 163-180.

⁷ McDonnell, J., Thorson, N., Disher, S., Mathot-Buckner, C., Mendel, J., & Ray, L. (2003). The achievement of students with developmental disabilities and their peers without disabilities in inclusive settings: An exploratory study. *Education and Treatment of Children*, 26, 224-236.

Meijer, C. J. (2010). Special needs education in Europe: Inclusive policies and practices. *Zeitschrift für Inklusion*, 4(2).

⁸ Meijer, C. J. (2003). Inclusion in Europe: trends and challenges. *Specialis us ugdymas*, 2(9), 107-111.

Walsh, J. M., & Jones, B. (2004). New models of cooperative teaching. *Teaching Exceptional Children*, 36(5), 14-20.

Jordan, A., & Stanovich, P. (2004). The beliefs and practices of Canadian teachers about including students with special needs in their regular elementary classrooms. *Exceptionality Education Canada*, 14(2-3), 25-46.

Hart voor Kinderrechten

